

[Peter Larsen.]

støtte gives. Samfundet kan vel ikke være uinteressert i, om støtten fremmer en naturlig strukturudvikling eller gives på en måde, der hæmmer udviklingen og i realiteten låser den fast. Derfor må jordspørgsmålet også ses i denne belysning.

Venstre mener, at de ting, jeg her har nævnt, bevirker, at det ikke er indskrænkninger i adgangen til at erhverve eller drive landbrug, der er brug for i øjeblikket, tværtimod; selv ud fra erkendelsen af, at vi bliver flere og flere mennesker, og at der bliver behov for jord til andet formål, må det være rigtigt at have en smidig lovgivning, der giver mulighed for, at landbrug og gartneri kan tilpasse sig tidens krav erhvervsmæssigt og økonomisk, og jeg er helt overbevist om, at regeringens lovforslag, om de gennemføres, vil få den modsatte virkning.

Det forekommer os at være ejendommeligt, at medens andre erhverv i Danmark gør brug af rationaliseringsbestemmelser, gør brug af stordriften på mangfoldige områder, er man fra den høje regerings side indstillet på, at landbrugserhvervet stadig skal køre ad de gamle baner. Jeg tvivler på, at dansk økonomi vil kunne holde til denne jordlovgivning i betragtning af de krav, vi er stillet over for i øjeblikket.

Efter disse mere principielle udtalelser vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger til enkeltheder i de foreliggende lovforslag.

Forslaget til lov om ændringer i lov om landbrugsejendomme er det mest skikkelige af af de fremsatte lovforslag, og det er også her, jeg finder det eneste lyspunkt, nemlig bestemmelserne om udvidet adgang til samdrift, idet man efter lovforslaget kan få lov til at drive to ejendomme under ét på visse nærmere fastsatte betingelser, bl. a. at bygningerne skal holdes forsvarligt ved lige. Vi finder, at disse samdriftsbestemmelser måske burde udvides yderligere; vi tror ikke, de er tilstrækkelige, navnlig fordi man her opererer med begrebet „to ejendomme“ uanset disse ejendommers størrelse og areal. Jeg synes, at man — og det gælder mange af disse jordpolitiske spørgsmål — burde tage arealbegrebet med ind i overvejelserne og ikke lade antallet alene være det afgørende.

Dernæst vil jeg gerne spørge den højtærede landbrugsminister: hvad ligger der i det udtryk, at bygningerne skal holdes for-

svarligt ved lige? Vi er bange for, at det, hvis man lægger for meget i det, kan være med til at fremkalde uheldige investeringer i landbrugserhvervet i en tid, hvor det kniber med investeringsmuligheder, og hvor det netop gælder om at kunne sætte nd rent bygningsmæssigt på ganske specielle områder og på så få enheder som muligt.

I øvrigt kan jeg ikke se rettere, end at disse skarpe krav bygger på den forudsætning, at regeringen venter, at de, der har forladt landbruget, eller en del af dem, skal vende tilbage igen. Jeg tror ikke på det, og det rejser spørgsmål, der meget nøje må overvejes. Bestemmelserne vil næppe kunne anvendes i den foreliggende form. Det må også forekomme mærkeligt, at man ikke har drøftet disse samdriftbestemmelser i landbokommissionen. Det er dog et meget vigtigt led i hele jordpolitikken, som det nok havde været rimeligt at gøre til genstand for en nærmere overvejelse dér. Det har kun periferisk været berørt, og det samme gælder spørgsmålet om landbrugspligtens størrelse og omfang. Her er der ikke fra regeringens side foreslået ændringer, men også her finder venstre, at tiden må være inde til, når nu landbrugslovene er til revision, at tage disse spørgsmål op, så vi får mulighed for at få løst de helt små landbrugsejendommers problem, når ejeren ønsker det. Her er en af vejene, foruden sammenlægnings- og nedlægningsmulighederne, at forhøje grænserne for landbrugspligtens størrelse, og hvis vi kan forme det på en sådan måde, at der bliver tale om tilbud og ikke tvangsbestemmelser, synes jeg, det ville være en rigtig udgang.

Det samme gælder spørgsmålet om størrelsen af ejendommene efter sammenlægningen. Jeg tror, at vi med den erhvervspolitiske udvikling, vi oplever, er nødt til at forhøje grænserne her, og det havde været rimeligt, om regeringen havde taget disse ting med i stedet for at medtage spørgsmålet om inddragning af den frie jord. Jeg erkender, at det, måske bortset fra Sønderjylland, ikke er noget stort problem, men jeg er bange for, ja, jeg ved, at de foreslåede bestemmelser vil gøre forskel. Hvis det er en landmand, der ejer fri jord, som er noteret sammen med hans landbrug, så inddrages denne jord uden videre under landbrugspligten og dermed